

Nyt indhold i en række centrale folkeskolefag

10.11.2008 Mere it i undervisningen, kanon i historieundervisningen og større sammenhæng mellem naturfagene. Det er en del af de reviderede mål for en række helt centrale fag i folkeskolen, som nu får nye læseplaner. De reviderede Fælles Mål træder i kraft næste skoleår.

PRESSEMEDDELELSE

Hvad var Kanslergadeforliget, hvad er EU, hvordan bruger man it hensigtsmæssigt, og hvordan hænger naturfagene sammen? Disse spørgsmål - og mange flere - skal folkeskoleelever kunne svare på efter endt undervisning i folkeskolen. I mere end et år har en lang række eksperter og skolefolk knoklet for at revidere indholdet i folkeskolens fag. Under ledelse af professorer, konsulenter og forskere har syv arbejdsgrupper revideret formål, slutmål og trinmål for undervisningen i 13 fag. Der skal undervises efter de reviderede mål fra skoleåret 2009/10.

De nye mål indebærer, at der bliver lagt mere vægt på læsning, skrivning og stavning i danskfaget. Sprogfagene bliver styrket, og undervisningen i it bliver styrket. Der skal lægges mere vægt på undervisning i demokrati i samfundsfag, og der bliver lagt op til et større samarbejde mellem naturfagene. I målene for historie bliver der indført en kanon med 29 danske og internationale begivenheder og det bliver en del af fagets formål, at undervisningen skal bidrage til at gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og give dem kendskab til andres kulturer.

De nye Fælles Mål er blandt andet blevet til, fordi eleverne har fået flere timer i centrale fag som dansk og historie. I alt har regeringen i sin tid tildelt skolebørn 420 timer ekstra – en forøgelse på godt seks procent.

Undervisningsminister Bertel Haarder har fulgt arbejdet tæt. Læseplaner og bindende trinmål er helt centrale for at hæve det faglige niveau.

"Jeg vil gerne udtrykke min store anerkendelse og ros til det store arbejde, der ligger bag de reviderede mål. Målene er et vigtigt skridt på vejen til at styrke de grundlæggende færdigheder i folkeskolen. Jeg ser frem til, at målene bliver implementeret i folkeskolen", siger han.

Arbejdet blev i 2006 sat i gang i forlængelse af regeringens globaliseringsstrategi "Fremgang, fornyelse og tryghed." Ud fra den nye formålsparagraf for folkeskolen skulle alle fagenes formål revideres, trinmålene skulle tilpasses, og læsning, matematik, naturfag og engelsk skulle styrkes.

De syv udvalg har været ledet af

- Professor Jørn Lund (dansk)
- Lektor Lise-Lotte Hjulmand (engelsk)
- Sognepræst Kathrine Lilleør (kristendomskundskab)

- Professor Knud V. Jespersen (historie og samfundsfag)
- Seniorforsker forhenværende rektor Peter Norrild (naturfagene)
- Fagkonsulent Klaus Fink (matematik)
- Undervisningskonsulent Steen Harbild (tysk, fransk og idræt).

Formændene har desuden deltaget i en styregruppe sammen med Dorte Lange, Danmarks Lærerforening, og kontorchef Oluf Engberg, Undervisningsministeriet (formand).

Fælles Mål er en samlet betegnelse for undervisningen i folkeskolen og omfatter formål, slutmål og trinmål, som er bindende mål for, hvad undervisningen skal lede frem mod, og som skal sikre, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder i fagene på bestemte klassetrin i dansk, kristendomskundskab, historie, samfundsfag, engelsk, tysk, fransk, idræt, matematik, fysik/kemi, biologi, geografi og natur/teknik.

Målene kan findes under [Fælles Mål hjemmesiden](#) på www.uvm.dk.

Læseplaner og vejledende tekster for de nævnte fag er under udarbejdelse. Det samme er formål, slut- og trinmål for de øvrige fag og emner i folkeskolen. Arbejdet forventes afsluttet ved årsskiftet.

For hvert fag kan følgende fremhæves:

Dansk

Forslagene til nye Fælles Mål for dansk bygger blandt andet på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til forberedelse af en national handlingsplan for læsning (Undervisningsministeriet november 2005).

Der bliver lagt vægt på grundlæggende færdigheder som læsning, skrivning og stavning. Endvidere skal faget blandt andet gennem litteraturlæsning udvikle elevernes indlevelsessevne og sprogligt lægges der især vægt på, at eleverne udvikler deres ordforråd og begrebsverden. De skal ikke blot have bevidsthed om det, men også beherske det.

Som noget nyt er fortrolighed med faglig læsning nu et mål i dansk. Fortrolighed med informationsteknologi, kritisk anvendelse af netressourcer og skrivning på computer er udtrykkeligt anført relevante steder.

Kristendomskundskab

Forslagene til nye Fælles Mål for kristendomskundskab bygger på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til styrkelse af kristendomskundskab i folkeskolen (Undervisningsministeriet 2006).

Forslagene indebærer, at fagets karakter af kundskabsfag og fagets historiske dimension er fremhævet med de bibelske fortællinger som kernestoffet.

Historie

Forslagene til nye Fælles Mål for historie bygger på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til styrkelse af historie i folkeskolen (Undervisningsministeriet 2006).

Forslagene indebærer øget vægt på kronologi og overblik, så de læste perioder fremstår som hinandens forudsætninger. I undervisningen skal indgå 29 afgørende begivenheder i dansk og international historie, der har formet det samfund, vi kender i dag – den såkaldte historiekanon.

Samfundsfag

Forslagene til nye Fælles Mål for samfundsfag bygger på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til styrkelse af samfundsfag i folkeskolen (Undervisningsministeriet 2006).

Forslagene indebærer, at viden om samfundet bliver fremhævet som grundlag for udvikling af kompetencer, kritisk sans og personlig stillingtagen, der gør det muligt at deltage kvalificeret i samfundsdebatten. Det sker for at understrege, at udvikling af samfundsmæssige holdninger kræver solid basisviden. Desuden har kendskab til og respekt for samfundets demokratiske spilleregler og grundværdier fået en særlig plads i fagformålet.

Engelsk

Forslagene til nye Fælles Mål for engelsk bygger på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til forberedelse af en handlingsplan for engelsk i folkeskolen (Undervisningsministeriet 2006) samt evalueringer foretaget af Danmarks Evalueringsinstitut.

Forslagene indebærer, at engelsk som internationalt kommunikationsmiddel er fremhævet, og skriftlighe-den er styrket. Progressionen er tydeliggjort, og vigtigheden af samspil med andre sprogfag og integration af IT understreges. Der indføres endelig en klarere systematik, for eksempel behandles de receptive fær-digheder (lytte og læse) før de produktive færdigheder (tale, skrive og interagere), og uklare formuleringer og overlappning er søgt fjernet.

Tysk og fransk (2. fremmedsprog)

Forslagene til nye Fælles Mål for tysk og fransk indebærer, at systematikken for kommunikative færdigheder følger Den Europæiske Referenceramme for Sprog. Det er fremhævet, at der er tale om fem kommunikative færdigheder: de receptive færdigheder lytte/forstå og læse/forstå samt de mundtlige, produktive færdigheder: samtale og redegøre og endelig den skriftlige, produktive færdighed: skrive.

Forskellen mellem sprog og sprogbrug og sprogtilegnelse er gjort tydeligere, så der tydeligere skelnes mellem anvendelse og bevidsthed samt om, hvordan sprog bruges og sprog læres.

Idræt

Forslagene til nye Fælles Mål for idræt bygger blandt andet på EVA's evaluering af faget i folkeskolen, som blev gennemført i 2004. Forslagene indebærer, at børns idrætsmæssige færdigheder søges styrket gennem større fokus på kropslige og gymnastiske øvelsesforløb. Eleverne skal have sved på panden og pulsen skal op.

Naturfagene (natur/teknik, biologi, fysik/kemi og geografi)

Forslagene til nye Fælles Mål for naturfagene bygger på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til forberedelse af en handlingsplan for naturfagene i folkeskolen ("Fremtidens naturfag i folkeskolen" - Undervisningsministeriet 2006). Endvidere er der udarbejdet Fælles Mål for faget naturfag i 10. klasse.

Det indebærer en bedre udnyttelse af de samlede naturfagsressourcer i folkeskolen og skærpede krav til et samarbejde på tværs af naturfagene og årgange. Der skal ske en mere sikker, faglig udvikling fra 1.-9. klasse, og naturfagene biologi og fysik/kemi og geografi skal spille bedre sammen på 7.-9. klassetrin primært ske gennem mere præcise trinmålsbeskrivelser og ved nogle flerfaglige trinmål for fagene biologi, fysik/kemi og geografi. De flerfaglige trinmål lægger op til lokalt samarbejde om undervisningen og prøver.

Matematik

Forslagene til nye Fælles Mål for matematik bygger på anbefalingerne i en rapport fra udvalget til forberedelse af en handlingsplan for matematik i folkeskolen ("Fremtidens matematik i folkeskolen" - Undervisningsministeriet 2006).

Forslagene indebærer, at matematiske kompetencer og matematiske arbejdsmåder bliver to selvstændige centrale kundskabs- og færdighedsområder.